

N:o 182.

Af herr **J. Eliasson**, om höjning af beväringssmanskapets dag-
aflöning.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 har gifvit undertecknad anledning att under Riksdagens ompröfning, på samma gång Kongl. Maj:ts förslag i nämnda och dithörande afseenden behandlas, draga en annan fråga, som torde stå i sammanhang dermed.

Vid 1886 års riksdag förhöjdes dagaflöningen för beväringssmanskapet till 20 öre. Anledningarne dertill voro hufvudsakligen den förlängda vapenöfningstiden, och egentliga skälet var otvifvelaktigt att minska motviljan för en ökad värnpligt. Statsrådet och chefen för landtförsvarsdepartementet anförde ock, vid antagande af värnpligtslagen i Andra Kammaren den 9 maj 1885, att regeringen skulle med tacksamhet emottaga hvarje förhöjning i detta anslag, synnerligen om öfningarne derigenom kunde göras mera lockande och mindre motbjudande.

Då var det fråga om 12 dagars ökad vapenöfning. Nu är det 48 dagar som afses.

Under den tid, som förflutit sedan värnpligtslagen antogs, har emigrationen ökats. Det kan icke falla mig in att påstå, det sådant

föranledts endast af utsträckt värnpligt, då jag i det längsta tror på hvarje svensks fosterlandskärlek; men ett faktum är, att utvandringen tilltagit, synnerligen bland dem som befinna sig i värnpligtsåldern. Erkännas måste ock, efter mitt förmenande, att en än mera förlängd vapenöfning icke minskar utvandringslustan. Det förefaller mig då icke vara välbetänkt att öka värnpligten utan att på samma gång höja ersättningen därför, när det inom landet vunnit häfd att någon godt-görelse är befogad.

Och männe icke en förhöjd dagaflöning är påkallad af billighet? Tänker man på landsbygden, der årstjenst för jordbruksarbetare ännu är det vanligaste, så skall man finna, att för ett stort antal af dem, som befinna sig i värnpligtsåldern, det möter svårigheter att bereda sig tjenst, när 3 månader af året, som äro mest nödiga för jordbruksarbete, undantagas.

En annan sak är, om ej beväringen efter 90 dagars vapenöfning bör i någon mån jemföras med den indelta och värfvade stammen i fråga om fäderneslandets försvar. Då den indelte stamsoldaten, utom underhåll vid tjenstgöring, åtnjuter årligt hemkall, och då den värfvade utom underhåll är berättigad till månadspenning samt dessutom har utsigt att efter längre tjenstgöring komma i åtnjutande af pension, kan det ej vara annat än rättvist, att deras gelikar äfven hafva någon förmån för deras personliga uppoffring.

Huru förhållandet härutinnan är i andra länder, bör efter min tanke icke utöfva något inflytande. I vårt land förefinnas andra sär-egna omständigheter, och i fråga om försvaret icke den minsta i vårt indelningsverk.

Under en lång följd af år hafva statsmagterna samverkat för att öka aflöningarne till befäl och underbefäl. En följd deraf är, att en minskning i antalet af dem, som söka sig in på denna bana, icke är att emotse. Erfarenheten lemnar annat vitsord i fråga om manskapet. Svårigheter hafva ju på senare tiden visat sig vid de värfvade regementena att hålla dessa fulltaliga, oaktadt ersättningarne blifvit förhöjda. För mig, som icke kan göra mig fri från tanken på, att för försvaret är manskap lika nödvändigt som befäl, och att befäl utan manskap icke kan mycket uträtta, ställer sig med anledning häraf saken så, att man äfven bör vidtaga några åtgärder för att tillgodose beväringen.

Att kostnaderna för staten ökas genom en förhöjd dagaflöning åt beväringen, är ju en gifven följd, och årliga summan därför blir icke ringa; men sådant kan ju ej vara annat än nödvändigt, om man vill vinna försvarets stärkande. Tanken på ett bättre försvar utan motsva-

rande upoffringar kan icke under nuvarande förhållanden ega något berättigande.

Då alla skäligen anledningar till missnöje med och som kunna afböja bifall till Kongl. Maj:ts förslag torde behöfva undanrödjas, så vågar jag hos Riksdagen föreslå,

att, derest det af Kongl. Maj:t framlagda förslaget till förändrad lydelse i vissa delar af värnpligtslagen den 5 juni 1885 vinner Riksdagens bifall, den dagafföning, som för beväringssmanskap är bestämd, höjes med 30 öre, eller från nuvarande 20 öre till 50 öre, samt att Riksdagen beviljar erforderligt anslag för detta ändamål.

Om remiss till statsutskottet anhålles.

Stockholm den 1 april 1891.

Jan Eliasson
från Upsala län.
